

Vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat

Rondetafelgesprek over de kosten en baten van de voorgenomen **Klimaatwet**

Woensdag 31 oktober 2018, 12:00-13:00 uur, Troelstraal, Tweede Kamer, Plein 2, Den Haag

Algemene kosten en baten voor het Nederlandse bedrijfsleven

Van Oord is van oudsher een baggerbedrijf en richt zich sinds begin deze eeuw ook op offshore activiteiten voor olie en gas én heeft zich ontwikkeld tot een van de marktleiders in het bouwen van windparken op zee.¹

Een van onze kernwaarden is goed rentmeesterschap: wij hebben deze aarde te leen van de volgende generaties en moeten haar goed achterlaten. Veiligheid, duurzaamheid en een lange termijnvisie staan daarbij voorop.

Wij omarmen de doelen van de voorgenomen Klimaatwet dan ook van harte, maar bij de invulling van de instrumenten hebben we nog zorgen. En de grootste uitdaging voor de CO₂-reductie ligt in het versneld elektrificeren van de samenleving.²

Waar het gaat om de productie van elektriciteit bij het bereiken van de doelen voor de CO₂-reductie, speelt windenergie op zee voorlopig een dominante rol.

Wij kennen die markt door en door: alle Nederlandse windmolens die deze eeuw in het water zijn geplaatst, zijn door ons of onze schepen neergezet.

Het succes, en vooral de snelle kostprijzdaling van windenergie op zee is zeker ook te danken aan het beleid van de Nederlandse overheid: een stabiele regelgeving, financiële ondersteuning met de SDE-plus, voldoende groot volume aan projecten, en uitzicht op een groeiend volume op langere termijn.³

Vooraf dankzij dit beleid - ook in landen om ons heen - hebben veel bedrijven zoals wij en ook bijvoorbeeld turbinefabrikanten, substantieel geïnvesteerd in materieel en productiecapaciteit. Ofwel: de concurrentie is flink aangejaagd.⁴ Dat is een belangrijk fundament voor de opgetreden kostprijzreducties.⁵

De Klimaatwet vormt een goede basis om - in ieder geval wat betreft windenergie op zee - de voorgenomen doelen kosteneffectief te verwezenlijken: het geeft een stevig uitzicht op stabiliteit in de markt. Terecht wordt in de toelichting gesteld dat *“met dit langetermijnperspectief noodzakelijke investeringen geleidelijk kunnen worden gedaan”*.

Tot zover zien de baten van de voorgenomen Klimaatwet er positief uit.

¹ Van Oord is als multidisciplinair waterbouwer dus actief in het tegengaan van klimaatverandering op het vlak van zowel adaptatie als mitigatie.

² In de komende 20 jaar naar minstens 50% ten opzichte van 18% nu.

³ Voor het windpark Gemini zijn de maatschappelijke kosten en baten in kaart gebracht, die, ook met de voor huidige begrippen hoge subsidie, netto positief uitvallen: https://www.vanoord.com/sites/default/files/the_power_of_offshore_wind.pdf

⁴ En concurrentie is weer de belangrijkste motor voor innovatie(s).

⁵ In 2013 is in het Energieakkoord een doelstelling vastgelegd van 40% kostenreductie in de periode 2014-2023; met het windpark Borssele III en IV wordt in 2021 al een reductie gerealiseerd van bijna 70% ten opzichte van windpark Gemini (SDE-subsidiebeschikking in 2010).

Wel hebben wij een paar zorgen.

De wet voorziet in het ontwikkelen van instrumenten, maar die moeten nog wel worden gemaakt, of bestaande instrumenten moeten worden aangepast. Veel zal daarbij afhangen van wat in het Klimaatakkoord nog moet worden overeengekomen.

De spectaculaire daling⁶ van de prijs van windenergie op zee heeft geleid tot enthousiaste reacties van beleidsmakers met als resultaat dat nu - nog voordat het Klimaatakkoord voltooid is - er een aanpassing van de Wet windenergie op zee zou kunnen worden aangeboden aan uw Kamer. Deze wet is een belangrijk instrument voor de uitvoering van het Klimaatakkoord. Wij denken dat het onverstandig is die wet al aan te passen vóórdát dat akkoord een feit is. Omdat:

Ten eerste kan de snelle prijsdaling van windenergie op zee ook een negatief effect hebben. De laatste aanbesteding voor windparken op zee heeft geresulteerd in een gunning zonder subsidie, en ook voor de komende aanbesteding zal subsidieloos de eerste optie zijn. Dat lijkt kosteneffectief maar betekent tegelijkertijd dat de *zekerheid* dat het park echt wordt gebouwd, kleiner is dan bij de eerdere parken, waar er nog een vangnet van de SDE-plus subsidie is.⁷

Probleem van een aanbesteding zonder vangnet is dat de aanbieder een voorschot moet nemen op de lange termijnontwikkeling van de elektriciteitsprijs. Die is net zo onzeker als de koers van aandelen. Wij denken dat met het inbouwen van een vangnet, ook bij veilen, door daar een bodem in te bouwen voor de elektriciteitsprijs, we als samenleving uiteindelijk beter uit zijn.⁸

Tot slot: het huidige beleid voor windenergie op zee gaat uit van maximaal één gigawatt extra per jaar tot 2030. De industrie kan nu al makkelijk het twee- of drievoudige aan, dat is niet het knelpunt. Die schaalvergroting is bovendien gunstig voor verdere prijsdaling. Wij pleiten voor minimaal twee gigawatt per jaar vanaf 2023 en vier gigawatt per jaar vanaf 2027. Gelukkig zijn de beleidsmakers zich er van bewust dat in alle gevallen versneld actie moet worden genomen voor een zorgvuldige ruimtelijke inpassing op de Noordzee. De grootste uitdaging ligt in het substantieel vergroten van de vraag naar elektriciteit⁹ en goede oplossingen voor transport¹⁰ en opslag.

Dolf Elsevier van Griethuysen, Van Oord Offshore Wind, dolf.elsevier@vanoord.com

Contact:

Robert de Bruin, Head Corporate Communications & Markets, Van Oord,
robert.debruin@vanoord.com, 088-826 8234

⁶ Nu al bijna 70% ten opzichte van een doelstelling van 40% (zie voorgaande noot).

⁷ Bovendien komen die parken pas over vier à vijf jaar in bedrijf. Het is dus de vraag of het verstandig is om een succesvol gebleken systeem nu al drastisch te wijzigen, zelfs nog voordat de eerste kostenreducties feitelijk zijn gerealiseerd.

⁸ Ook moeten we er op bedacht zijn dat investeerders in windenergie op zee Nederland niet achter zich laten om te kiezen voor de snel groeiende markten in Oost Azië en de Verenigde Staten. Dit zou eeuwig zonde zijn. Het doorontwikkelen van de wind op zee sector in Nederland levert veel economische waarde, werkgelegenheid, innovatiekracht en investeringen op. Met een goed afgestemd lange termijn beleid en instrumenten vanuit het Klimaatakkoord kunnen we de maatschappelijke kosten laag houden, de baten verhogen en grote stappen zetten in het behalen van de klimaatdoelen én het vergroenen van onze economie.

⁹ Zie noot 2.

¹⁰ Tijdige verzwaring van het elektriciteitsnet (met doorlooptijden van circa tien jaar!) evenals alternatieve oplossingen voor grootschalig transport van energie (in de vorm van moluculen).